

Нова оборонна стратегія США: зміна пріоритетів, наслідки для США, ЄС, України та геополітичний баланс із Китаєм і РФ

Віктор БЕДЬ,

*Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина*

м. Ужгород,
6 вересня 2025 р.

Анонс

США готують нову Національну оборонну стратегію (National Defense Strategy — NDS-2025), що переносить головний акцент із глобального стримування Китаю та Росії на захист власної території (homeland) та передання більшої частини відповідальності союзникам. Така зміна стратегічних пріоритетів може істотно вплинути на хід російсько-української війни, майбутнє НАТО (North Atlantic Treaty Organization — Організація Північноатлантичного договору) й Європейського Союзу (ЄС), а також на позиції Китаю та Російської Федерації. У статті подається аналіз причин, оцінка наслідків та прогноз розвитку подій для США, Європи, України, Китаю і Росії.

Ключові слова: США, Національна оборонна стратегія (NDS-2025), НАТО, Європейський Союз, Україна, російсько-українська війна, Китай, Російська Федерація, глобальна безпека, стратегія стримування.

Announcement

The United States is preparing a new National Defense Strategy (NDS-2025), shifting the main focus from global deterrence of China and Russia to the defense of its own homeland and transferring greater responsibility to allies. This change in strategic priorities may significantly affect the course of the Russian-Ukrainian war, the future of NATO (North Atlantic Treaty Organization) and the European Union (EU), as well as the positions of China and the Russian Federation. The article provides an analysis of the causes, an assessment of the consequences, and a forecast of developments for the United States, Europe, Ukraine, China, and Russia.

Keywords: United States, National Defense Strategy (NDS-2025), NATO, European Union, Ukraine, Russian-Ukrainian war, China, Russian Federation, global security, deterrence strategy.

Ключові факти і контекст

Пентагон готує нову Національну оборонну стратегію (NDS-2025), яка, за офіційним повідомленням Міністерства оборони США (Department of Defense — DoD), має «пріоритезувати оборону Батьківщини (homeland), у т.ч. небо і кордон США, та стримування Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні (Indo-Pacific Theater)» [1]. Це відбувається в руслі доктрини «America First / Peace Through Strength» адміністрації Дональда Трампа.

За даними розслідувань і проєктних матеріалів, відбувається перефокусування: посилення оборони території США, пріоритет «deterrence by denial» (стримування шляхом заперечення можливостей противника) щодо Китаю, підвищення очікувань до союзників у Європі та на Близькому Сході [2].

За повідомленням видання POLITICO (5 вересня 2025 р.), у драфті NDS акценти зміщуються на оборону Батьківщини і Західної півкулі; це викликає занепокоєння союзників у Європі [3].

Наслідки для Європи

Скорочення або ліквідація низки програм допомоги (Section 333 та Baltic Security Initiative — BSI) вже викликали негативну реакцію у країнах Балтії та Східної Європи. Reuters та Associated Press (AP) повідомили, що фінансування цих програм планується згорнути від наступного фінансового року, що підтверджується й заявами конгресмена Дона Бекона (Don Bacon) [4–6].

У такій ситуації перед європейськими союзниками відкривається «вікно історичної відповідальності»: розгортання власного виробництва озброєнь, інтеграція систем протиповітряної та протиракетної оборони (ППО/ПРО), збільшення оборонних витрат до мінімуму у 2,5% ВВП [14].

Водночас питання безпеки не обмежуються лише Балтійським регіоном чи Польщею. На карті ризиків і вразливостей — також Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія та держави колишньої Югославії. Їх включення в ширший контекст оборонного планування НАТО і ЄС є не менш актуальним, адже ці країни так само залишаються у зоні потенційного впливу Російської Федерації та її союзників.

Наслідки для України

Україна зберігає доступ до критично важливих систем (ППО Patriot, далекобійні боеприпаси), проте ритм і масштаб постачання залежать від політичних рішень США/ЄС та механізму «хто віддає батареї»: Європа передає комплекси Україні, а США замінюють їх власними поставками [7–9].

У парадигмі NDS-2025 вага України ще більше залежатиме від здатності Європи фінансувати масштабну оборонну «екосистему» та інтегруватися в НАТО/ЄС по секторах (ППО, боеприпаси, ремонт, навчання), тоді як США концентруватимуться на Китаї та homeland [1], [10–12], [14].

Тактика та стратегія

Для США:

- Закріпити в NDS-2025 подвійний контур: гарантована оборона homeland + спроможність denial у Тайванській протоці, із чіткою матрицею розподілу завдань для союзників у Європі (ППО, боєприпаси, ремонтні хаби) [1], [10–12].
- Запровадити перехідні механізми фінансування для Балтії/Чорноморського регіону, аби уникнути «обвалу» в момент скорочення BSI/Section 333 [4–6].

Для ЄС/НАТО:

- **Мінімум** 2,5% ВВП на оборону до 2027 року.
- **Пріоритет:** ППО/ПРО, артилерія, безпілотні літальні апарати (БПЛА), радіоелектронна боротьба (РЕБ), боєприпаси 155-мм, стандартизація ремонтів і логістики [14].

Об'єктивна оцінка тактики і стратегії США та ЄС щодо України

Стратегічність незалежності та обороноздатності України.

Офіційні документи ЄС і НАТО прямо пов'язують європейську безпеку з незалежністю України. НАТО у Гаазькій декларації (25 червня 2025 р.) підтвердило незмінну підтримку України та засудження російської агресії; союзники узгодили подальші кроки зі зміцнення оборони східного флангу [16], [18]. Європейська Рада у висновках 26 червня 2025 р. зафіксувала довгострокове стабільне фінансування для України у 2025 р. та надалі [19].

Недопущення перемоги РФ над Україною.

Політика США та ЄС спрямована на те, щоб Україна могла відбивати агресію РФ, у т.ч. через ППО/ПРО, боєприпаси й нарощування оборонпрому. EEAS (Європейська служба зовнішніх дій) наголошує на пріоритеті ППО та двох мільйонів боєприпасів у 2025 р. [20]. Позиції східноєвропейських членів НАТО (В9 і північні партнери) чітко підкреслюють курс на членство України і стримування Росії [21].

Стійка й обороноздатна Україна — ключ до безпеки Європи і стримування РФ та її союзників.

Це підкріплено рішеннями саміту НАТО у Гаазі й практичними програмами ЄС (Ukraine Facility, оборонні інвестиції, амуніційні ініціативи) [16], [19], [20].

Прискорення вступу України до ЄС — спільний інтерес.

ЄС формально відкрив міжурядову конференцію і розпочав переговори про вступ України у Європейський Союз 25 червня 2024 р. [1], [17]. Єврокомісія та Європейська Рада системно підтверджують політичну підтримку курсу на членство України у Європейському Союзі (у т.ч. заява лідерів ЄС від 12 серпня 2025 р.) [7], [10], [11], [16], [18], [19].

Членство України в ЄС відповідає інтересам не лише України, але й ЄС та США.

Для ЄС це зміцнення безпеки, внутрішнього ринку та оборонної індустрії; для США — міцніший європейський «опорний континент» у контексті нової NDS (перерозподіл тягаря, фокус на ІТР) [1], [3], [10–12], [14], [16], [19].

Не тільки Балтія і Польща.

У стратегії окремо підкреслюється роль Балтії та Польщі як прифронтових регіонів, однак система колективної безпеки НАТО і ЄС поширюється на весь східний фланг Європи — від

Центральної до Південно-Східної, включаючи Чехію, Словаччину, Угорщину, Румунію, Болгарію та інші держави. **Докази:**

- **В9 (Бухарестська дев'ятка)** включає Болгарію, Румунію, Польщу, Чехію, Словаччину, Угорщину, Румунію, Литву, Латвію й Естонію; їхні спільні заяви і підтримка членства України в НАТО/ЄС — послідовні [21].
- **Чехія:** лідерство в ініціативі з боєприпасами для України (2024–2025), що демонструє регіональну відповідальність і промислову координацію [22].
- **Румунія та Болгарія:** ключові для безпеки Чорного моря й логістики; їхня роль фіксується у рішеннях ЄС і НАТО 2024–2025 рр. [16], [19], [20].
- **Словаччина й Угорщина:** у 2025 р. політичні позиції урядів більш обережні; водночас на рівні ЄС/НАТО діє консенсусна рамка підтримки України (навіть з окремими застереженнями, як-от заява ЄС 12.08.2025, до якої Угорщина не приєдналась) [10], [11], [19].

Висновки

«Нова» NDS-2025 не означає відмови США від глобальної ролі, а радше реструктуризацію: homeland + Індо-Тихоокеанський регіон із переданням більшої частини європейського тягаря союзникам [1], [3], [10–12], [14].

Для України це означає глибшу інтеграцію з ЄС/НАТО та партнерство з США у критично важливих сегментах [7–9], [14], [19–21].

Для ЄС — це можливість створити єдину оборонну індустрію та розгорнути масштабні програми ППО й боєприпасів [14], [19], [20], [22].

Для Китаю та РФ — сигнал, що вартість агресії зростає, хоча фронти тестування зміщуються у сфери кібер-, космосу, економіки та інформаційної боротьби [10–12], [16].

Список джерел

1. NATO. The Hague Summit Declaration. 25.06.2025. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_236705.htm (дата доступу: 06.09.2025).
2. U.S. Department of Defense. Statement on the Development of the 2025 National Defense Strategy. 02.05.2025. URL: <https://www.defense.gov/News/Releases/Release/Article/4172735/statement-on-the-development-of-the-2025-national-defense-strategy/> (дата доступу: 06.09.2025).
3. The Washington Post. Secret Pentagon memo on China, homeland has Heritage fingerprints. 29.03.2025. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2025/03/29/secret-pentagon-memo-hegseth-heritage-foundation-china/> (дата доступу: 06.09.2025).
4. AP News. European countries near Russia puzzled by US plans to cut defense funding. 06.09.2025. URL: <https://apnews.com/article/099050548a8aab5b086b36d7f6bb1203> (дата доступу: 06.09.2025).

5. Reuters. U.S. to cut some security funds for countries bordering Russia, sources say. 04.09.2025. URL: <https://www.reuters.com/world/us-cut-some-security-funds-countries-bordering-russia-sources-say-2025-09-04> (дата доступу: 06.09.2025).
6. U.S. Representative Don Bacon. Bacon's Statement on Reported Cancellation of Funding for Baltic Security. 05.09.2025. URL: <https://bacon.house.gov/news/documentsingle.aspx?DocumentID=2762> (дата доступу: 06.09.2025).
7. Reuters. Trump promised Patriots for Ukraine... now Europe has to.... 16.07.2025. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-celebrates-trumps-weapons-reversal-devils-details-2025-07-16> (дата доступу: 06.09.2025).
8. Reuters. Trump to send Patriot missiles and batteries to NATO for Ukraine – as it happened. 14.07.2025. URL: <https://www.reuters.com/world/ukraine-russia-updates-trump-meets-rutte-after-promising-patriot-missiles-kyiv-2025-07-14> (дата доступу: 06.09.2025).
9. CSIS (Center for Strategic and International Studies). The Trump Administration Boosts Immediate Military Aid Deliveries to Ukraine. 25.07.2025. URL: <https://www.csis.org/analysis/trump-administration-boosts-immediate-military-aid-deliveries-ukraine> (дата доступу: 06.09.2025).
10. Atlantic Council. A US defense strategy to win the next conflict. 03.07.2025. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/a-us-defense-strategy-to-win-the-next-conflict> (дата доступу: 06.09.2025).
11. Defense One. The National Defense Strategy still matters. Let's get it right. 04.09.2025. URL: <https://www.defenseone.com/ideas/2025/09/national-defense-strategy-still-matters-lets-get-it-right/407915> (дата доступу: 06.09.2025).
12. U.S. Army War College. I. C. Popescu. Adapting US Defense Strategy to Great-Power Competition. Parameters, Spring 2025. URL: <https://press.armywarcollege.edu/parameters/vol55/iss1/7> (дата доступу: 06.09.2025).
13. Heritage Foundation. The Prioritization Imperative: A Strategy to Defend America's Interests in a More Dangerous World. 01.08.2024. URL: <https://www.heritage.org/defense/report/the-prioritization-imperative-strategy-defend-americas-interests-more-dangerous> (дата доступу: 06.09.2025).
14. ECIPE (European Centre for International Political Economy). NATO After the 2025 Summit: Strength, Doubt, and the Burden of Leadership. 23.07.2025. URL: <https://ecipe.org/publications/nato-after-the-2025-summit> (дата доступу: 06.09.2025).
15. ТСН. Стимування Китаю і РФ більше не в пріоритеті: які наслідки матиме нова оборонна стратегія США. 06.09.2025. URL: <https://tsn.ua/svit/strymuвання-kytaiu-i-rf-bilshe-ne-v-prioryteti-iaki-naslidky-matyme-nova-oboronna-stratehiia-ssha-2906837.html> (дата доступу: 06.09.2025).
16. NATO. The Hague Summit Declaration. 25.06.2025. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_236705.htm (дата доступу: 06.09.2025).
17. Council of the EU / Consilium. EU opens accession negotiations with Ukraine. 25.06.2024. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/06/25/eu-opens-accession-negotiations-with-ukraine> (дата доступу: 06.09.2025).

18. European Commission. Ukraine's path towards EU accession. (ондуювана сторінка, English). URL: https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/ukraines-path-towards-eu-accession_en (дата доступу: 06.09.2025).
19. European Council. European Council conclusions – Ukraine (26 June 2025). 26.06.2025. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/06/26/european-council-26-june-2025-ukraine> (дата доступу: 06.09.2025).
20. EEAS. EU military & defence support to Ukraine. 19.08.2025. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-military-defence-support-ukraine_en (дата доступу: 06.09.2025).
21. Reuters. NATO's east flank backs Ukraine membership; Poland, Romania, Lithuania say. 02.06.2025. URL: <https://www.reuters.com/world/nato-east-flank-backs-ukraine-membership-poland-romania-lithuania-say-2025-06-02> (дата доступу: 06.09.2025).
22. RFE/RL. Czech Initiative For Ammunition: Costs, Quality, and Delays—What We Know. 07.05.2025. URL: <https://www.rferl.org/a/schemes-investigation-czech-ammo-ukraine/33406541.html> (дата доступу: 06.09.2025).